

Tantárgy elnevezése: Kormányzati és közigazgatási hatáselemzés

Tantárgy Neptun-kódja: ÁKÁKIO09

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység megnevezése:

Kormányzástani és Közpolitikai Tanszék

Oktatásért felelős oktatási szervezeti egység adminisztrátorának neve, email

elérhetősége: Török Erika Torok.Erika@uni-nke.hu, 06-1-432-9000/20103

Tantárgyfelelős oktató neve, beosztása: Dr. habil Kaiser Tamás

Tantárgyfelelős oktató email elérhetősége: Kaiser.Tamas@uni-nke.hu

A kurzus további oktatóinak neve, emailes elérhetőségeik:

Dr. Székely Mózés Szekely.Mozes@uni-nke.hu

A tantárgy óraszám, a foglalkozás típusa:

Levelező: 15 óra/félév

A foglalkozások kezdési időpontjai, helyszíne:

2020. 02. 08. szombat: 8:00 – 12:45

2020. 03. 21. szombat: 13:00 – 17:45

2020. 05. 09. szombat: 8:00 – 12:45

Oktatási Központ 114-115. terem

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, hiányzások maximális száma:

Az órák 75%-án kötelező a részvétel

A tárgy képzési célja:

Az államtudományi osztatlan mesterképzés hallgatóinak programjába illeszkedő kötelező kurzus általános célja, hogy megismertessen különféle szociális, jóléti és más problémák kezelésére létrehozott társadalmi programok, egyéb kormányzati projektek, beavatkozások tartalmi, szerkezeti és működési sajátosságaival, hatékonyságuk és hasznosságuk mérésének egyes módszereivel, valamint a programfejlesztés lehetőségeivel. Specifikus célunk, hogy betekintést nyerjünk konkrét fejlesztési programok (pl. a KÖFOP) stratégiai céljaiba, felhasználni kívánt eszközrendszerébe, és a megvalósuló fejlesztési folyamat működésébe.

Eligazítást nyújt a közszféra fejlesztési és problémakezelő programjainak elméleti alapjaiba, megismertet az államigazgatás (és a civil szektor) legmodernebb értékelési eszközeivel, és konkrét példákon mutatja be működésüket. Lehetőség nyílik az elméleti ismeretek gyakorlati felhasználására, az egyes társadalomlélektani jelenségek „terepi” vizsgálatára és egy valós, alkalmazott társadalomtudományi tevékenységkör megismerésére. Nem elhanyagolható szempont továbbá, hogy ez a kurzus számos területen egyaránt alkalmazható alapismereteket nyújt a legkülönbözőbb programok kiismeréséhez és megítéléséhez, egy keresett és többféle értelemben is megbecsült pályához kínál bevezető fogódzót, végül pedig a tisztes félévi munka után egy megérdemelt érdemjeggyel visz közelebb a diploma megszerzéséhez.

Tanulási eredmények, kompetenciák

tudás:

- Ismeri a kormányzati beavatkozások, mint társadalmi problémákra adott válaszok meghatározását és főbb területeit.
- Ismeri a racionális problémamegoldás és az értékelés főbb lépéseit.
- Ismeri a kormányzati beavatkozások, tágabban a társadalmi programok hierarchiáját és az egyes szintek eltérő tulajdonságait.
- Ismeri a hatáselemzés (tágabban: programértékelés) főbb szempontcsoportjait, az értékelés viszonyítási alapjának típusait.
- Ismeri az értékelés és hatáselemzés módszertani tárházát és ez egyes módszerek jellemzőit.
- Ismeri az értékelés összegzésének formáit, időbeli és indoklásbeli típusait.
- Ismeri az értékelés hatásmechanizmusát befolyásoló tényezőket, és azok kezelését.

attitűd:

- Rendelkezik társadalmi érzékenységgel fontos kormányzati, közigazgatási problémák kiválasztására.
- Rendelkezik belátással a kormányzati beavatkozások, társadalmi programok politikai beágyazottságáról és ebből adódó kezelési nehézségeiről.
- Rendelkezik komplex és holisztikus látásmóddal az összetett és súlyos problémakörök és az azokat kezelő beavatkozások, programok működésének és összefüggéseinek megértéséhez.
- Rendelkezik etikai ítélőképességgel a társadalmi beavatkozások dilemmáinak megítéléséhez és méltányos vizsgálatához.

képesség:

- Képes felismerni és megérteni különféle társadalmi problémákat és alternatív megoldásokat.
- Képes kiválasztani és elhatárolni az értékelni, elemezni kívánt cselekvéshalmazt.
- Képes megtalálni az adott problémához és beavatkozáshoz (programhoz) releváns értékelési, elemzési szempontokat és viszonyítási alapot.
- Képes reális becslést tenni egy kiválasztott társadalmi beavatkozás hatásmechanizmusára.
- Képes adekvát módszereket kijelölni egy hatásos és hatékony értékeléshez, hatáselemzéshez.
- Képes piaci alapon optimalizálni a szempontokat és módszereket a rendelkezésre álló erőforrások, megrendelői és társadalmi várakozások függvényében.

Fő tartalmi, tematikai egységek

1. (5 óra) Kormányzati és közigazgatási beavatkozások, mint társadalmi programok.
Társadalmi programok, beavatkozások, mint projektek tervezése, működtetése.
Projektalapító dokumentum (PAD) szerkezete és tartalma.
A hatáselemzés, mint értékelés feladata, tárgya és környezete.
2. (5 óra) A hatáselemzés, értékelés folyamata, szempontjai, kihatása és módszerei.
Példaprojektek tervezése – csapatmunka.
A kiválasztott (kormányzati) programok bemutatása (rövid prezentáció).
3. (5 óra) A hatásmérés (értékelés) módszertana: kérdőíves adatgyűjtés, skálaszerkesztés.
Vezetői interjúk bemutatása (rövid prezentáció és/vagy handout).
Záródolgozat-konzultáció.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás, témák interaktív feldolgozása tanári vezetéssel. On-line „desk-research”, esetleg dokumentum-gyűjtés. Személyes (telefonos, e-mailes) strukturált interjú készítése. Az egyéni munka tömör összefoglalása és bemutatása. A tanult ismeretek konkrét értékelési, hatáselemzési tervben összegzése, piaci formába („Ajánlat”) öntése.

Követelmények és az értékelés módja, szempontjai:

Követelmények:

1. Egy kiválasztott kormányzati, közigazgatási beavatkozás (program, projekt) rövid bemutatása (PowerPoint diákkal – 2. óra).
2. Interjú-készítés a kiválasztott beavatkozás (program, projekt) irányítóival, majd az interjú bemutatása (PowerPoint diákkal – 3. óra).
3. Záródolgozat (5-10 oldal, 8-16 000 karakter): ajánlat készítése a kiválasztott beavatkozás, program hatáselemzésére, értékelésére (ajánlattétel: a hatáselemzés, értékelés terve).
4. Kötelező továbbá egy szóbeli beszámoló az órán elhangzott elméleti alapokról. Ez egyben a záródolgozat megbeszélése is.

Az értékelés módja:

Az értékelés a záródolgozat alapján történik, amit az órai munka (és prezentációk) kedvező irányban befolyásolhatnak.

A záródolgozat értékelésének szempontjai:

- A kiválasztott társadalmi problémakör relevanciája és megértése. (10%)
- A kötelező tananyagban összefoglalt főbb tartalmi elemek alkalmazása. (30%)
- A hatáselemzés, értékelés tárgyát alkotó cselekvési tér lehatárolása, reális viszonyítási alap meghatározása. (10%)
- A problémakörhöz, a beavatkozáshoz (programhoz) és környezetéhez illesztett szempontok kiválasztása. (20%)
- A módszertani alternatívák felismerése és optimalizációja. (20%)
- Formai követelmények teljesítése, piaci keretek beillesztése. (10%)

Alternatív követelményrendszer:

az 1. és 2. pont feladatai elmaradása esetén a 4. pont beszámolója helyett **vizsgázn**i kell a leadott anyagból: diasor + írásos anyag. Ebben az esetben a kurzus értékelése a Vizsga és a Záródolgozat alapján történik.

A kötelező és ajánlott irodalom jegyzéke, azok hozzáférhetőségének pontos megjelölésével (melyik weboldal?, melyik jegyzetbolt?):

Kötelező irodalom

Székely Mózses: Programértékelés. Elméleti és módszertani vázlat. (Kézirat)

Székely Mózses: Kormányzati és közigazgatási hatáselemzés. (Az előadás diasora)

Babbie, Earl: A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. 6. kiadás, Balassi; 2017 (egyes fejezetek)

Ajánlott irodalom

Általános művek a programértékelésről:

Bingham, Richard D. –Felbinger, Claire L.: Evaluation in Practice. A Methodological Approach. Chatham House Publishers, 2002

- Cook, Thomas D. – Leviton, Laura C. – Shadish, William R. Jr.: Program evaluation [in: Lindzey G. – Aronson, E. (eds.): Handbook of social psychology; Random House; 1985]
- Kusek, Jody Zall – Rist, Ray C.: Ten steps to a result-based monitoring and evaluation system. The World Bank, 2004
- Love, Arnold J.: Internal evaluation; building organizations from within; Sage Publications, Newbury Park CA USA; 1991
- Posavac, Emil J. – Carey, Raymond G.: Program evaluation: Methods and case studies; Prentice-Hall, Englewood Cliffs USA; 1992
- Rosenhead, Jonathan (ed.): Rational analysis for a problematic world; problem structuring methods for complexity, uncertainty and conflict; John Wiley & Sons, Chichester UK; 1997
- Rossi, Peter Henry – Freeman, Howard E.: Evaluation; a systematic approach; Sage Publications, Newbury Park CA USA; 1993
- Sechrest, Lee – Figueredo, Aurelio José: Program evaluation; Annual Review of Psychology, 44: 645-674; 1993
- Shadish, William R. Jr. – Cook, Thomas D. – Leviton, Laura C.: Foundations of program evaluation; theories of practice; Sage Publications, Newbury Park CA USA; 1991
- Stockmann, Reinhard – Meyer, Wolfgang: Functions, methods and concepts in evaluation research. Palgrave, Macmillan, 2013
- Wayne Parsons: Public policy; an introduction to the theory and practice of policy analysis; Edward Elgar Publishing, Cheltenham UK; 1995
- Weiss, Carol H.: Értékelés; Országos Közoktatási Intézet, Budapest, 2005 [eredeti: Evaluation; Methods for studying programs and policies; Prentice Hall; 1998]

Programértékelés specifikus területei és dimenziói:

- Barnum, Howard: Evaluating healthy days of life gained from health projects; Social Science & Medicine, 24 (10): 833-841, 1987
- Bosworth, K. et al.: A Bayesian model to predict the success of the implementation of health and education innovations in school-centered programs; Evaluation and Program Planning, 22: 1-11; 1999
- Brandon, Paul R.: Involving stakeholders in reviews of evaluators' recommendations for program revisions; Evaluation and Program Planning, 22: 363-372; 1999
- Caplin, Da – Kornbluth, Jsh: Multiobjective investment planning under uncertainty; Omega (The International Journal of Management Science), 3 (4): 423-441; 1975
- Chauvin, Luc – Mugaju, James – Comlavi, Jondoh: Evaluation of the psychosocial trauma recovery programme in Rwanda; Evaluation and Program Planning, 21: 385-392; 1998
- Connor, Anne: Monitoring & evaluation made easy; a handbook for voluntary organisations; HMSO Publications, Edinburgh UK; 1993
- Drummond, M. F. – Stoddard, G. L. – Torrance, G. W.: Methods for the economic evaluation of health care programmes; Oxford University Press; 1987
- Green, Andrew: An introduction to health planning in developing countries; Oxford University Press, Oxford 1997
- Hser, Yih-Ing et al.: Predicting perceived quality of drug treatment programs using latent variable models; Evaluation and Program Planning, 21: 1-10; 1998
- Johnson, R. Burke: Toward a theoretical model of evaluation utilization; Evaluation and Program Planning, 21: 93-110; 1998
- Leger, A. S. St – Schnieden, H. – Walsworth-Bell, J. P.: Evaluating health services' effectiveness; a guide for health professionals, service managers and policy makers; Open University Press, Milton Keynes
- McDonald, Diane: Developing guidelines to enhance the evaluation of overseas development projects; Evaluation and Program Planning, 22: 163-174; 1999

- Posavac, E. J.: Toward more informative uses of statistics; alternatives for program evaluators; Evaluation and Program Planning, 21: 243-254; 1998
- Roberts-Gray, C. – Bailey, S. Steinfeld: Goal setting and progress evaluation in youth empowerment programs; Evaluation and Program Planning, 22: 21-30; 1999
- Turnbull, B.: The mediating effect of participation efficacy on evaluation use; Evaluation and Program Planning, 22: 131-140; 1999